

Konkurrencen på bankmarkedet for privatkunder

Analyse fra Konkurrence- og forbrugerstyrelsen

Udlagt af John Smidt, De Økonomiske Råds sekretariat på DØR's produktivitetskonference, 1. december 2022

Fokus på den finansielle sektor

- KFST har undersøgt konkurrencen i den finansielle sektor flere gange:
 - *Pensionsmarkedet i 2019*
 - *Realkreditmarkedet i 2017 og 2021*
- Og nu:
 - *Bankmarkedet for privatkunder i 2022*

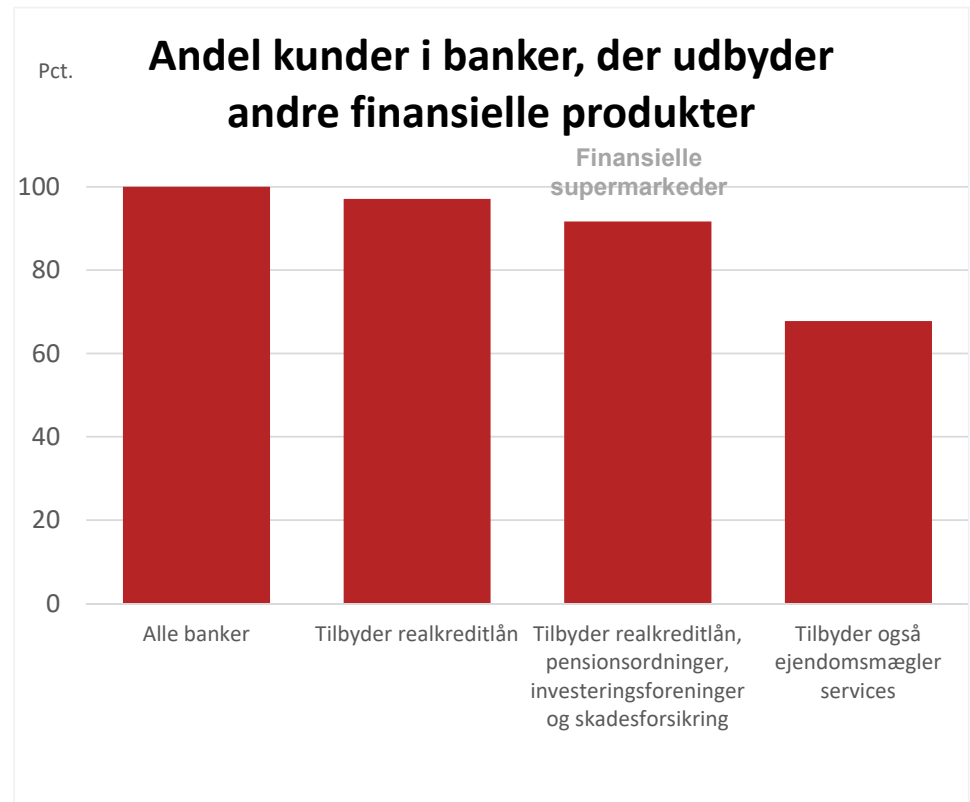

Konkurrencen på bankmarkedet for privatkunder

- Banker spiller en central rolle
 - Egentlige bankforretninger og formidling af andre finansielle produkter
- Sektoren er underlagt omfattende regulering
 - Finansiell regulering og forbrugerbeskyttelse
- Bankmarkedet er komplekst
- Rapporten, *Konkurrencesituationen på bankmarkedet for privatkunder*, er bestilt af erhvervsministeren
 - Udgivet i august 2022

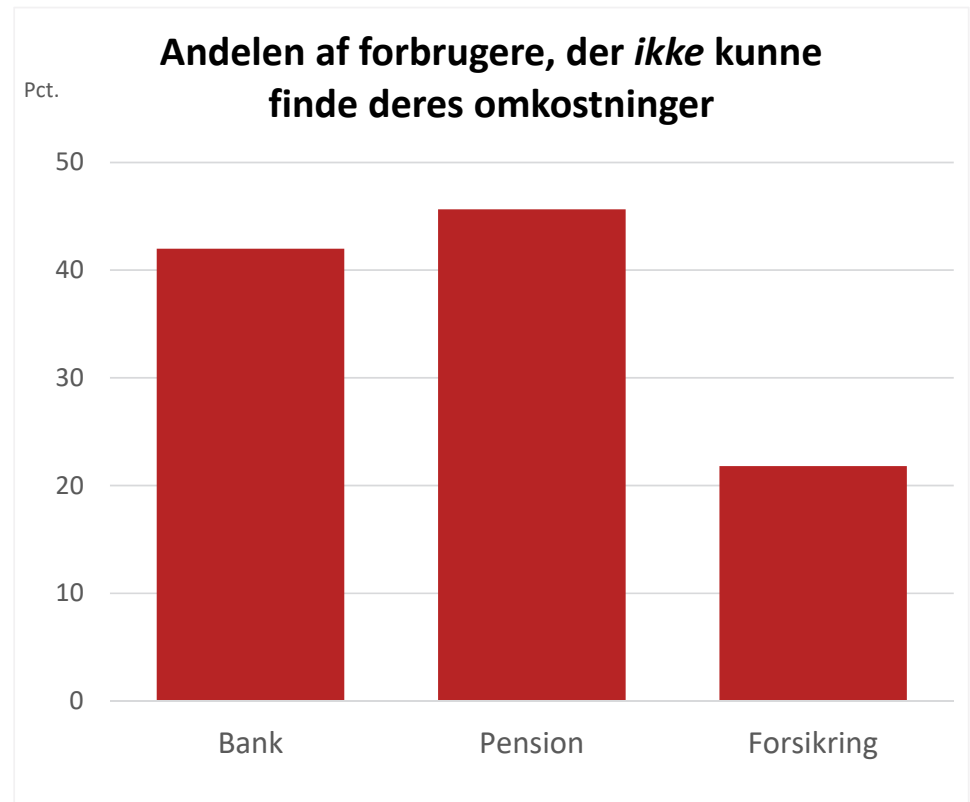
For mange er banken indgang til et *finansielt supermarked*. Kapitel 2

- 92 pct. er kunde i et finansielt supermarked
 - Bank, der tilbyder realkredit, forsikring, pensionsordninger og investeringsforeninger
 - Via en formidlingsaftale eller koncernforbundet virksomhed

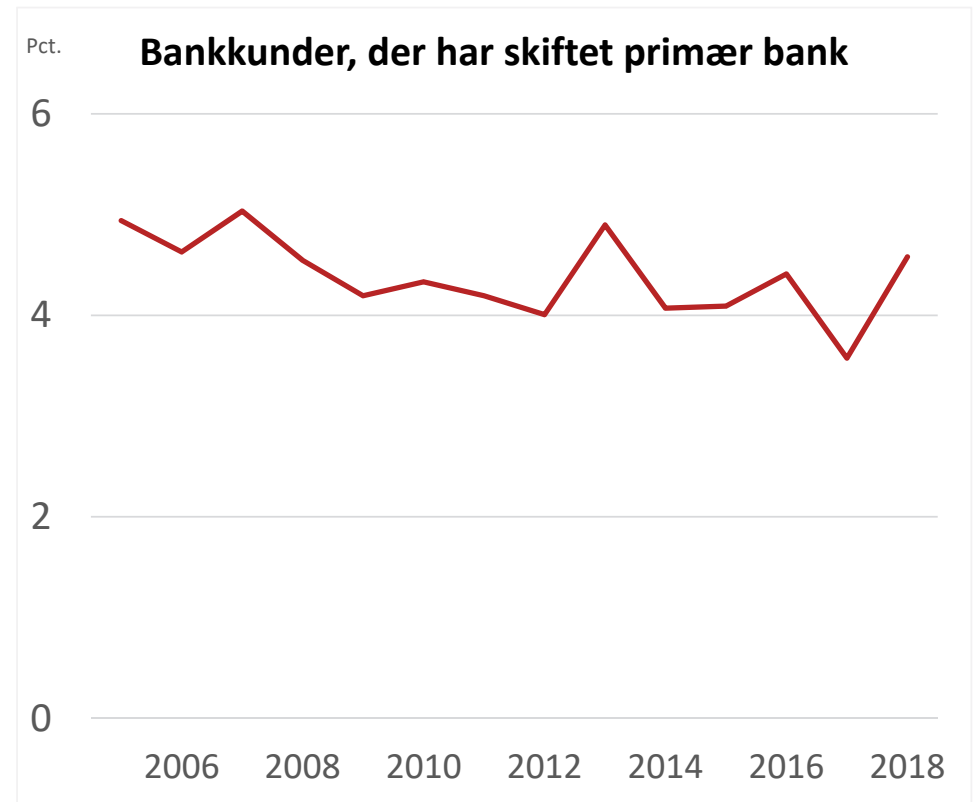
Forbrugerne kan ikke finde deres omkostninger. Kapitel 6

- Mange forbrugere ved ikke, hvor meget de betaler for at være kunder i deres nuværende bank
- Eksperiment til at afdække forbrugernes evne til at fremskaffe information om omkostninger til bank, pension og forsikring

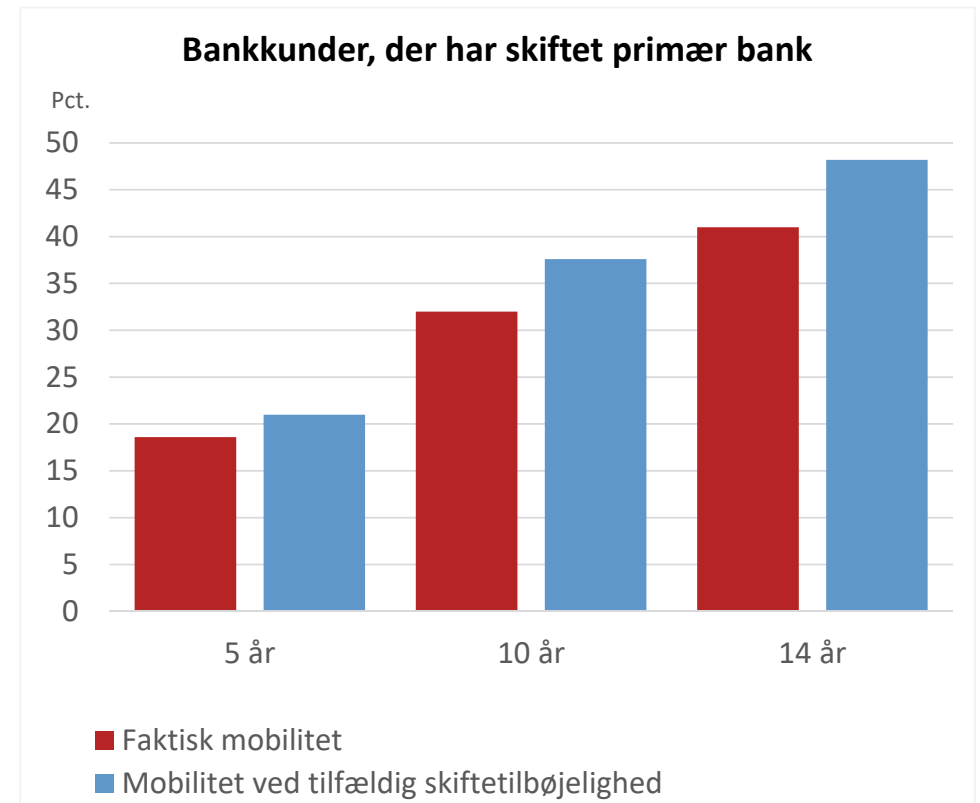
Kundemobilitet på bankmarkedet. Kapitel 5

- Lidt under 5 pct. skifter primær bank hvert år
- Mobiliteten er *lavere* end på markeder som fx forsikringer, fitness- og mobilabonnementer, men *højere* end på pension- og realkreditmarkedet
- Mobiliteten er højere end i andre europæiske lande
 - Jf. undersøgelser fra EU-kommissionen (2016)

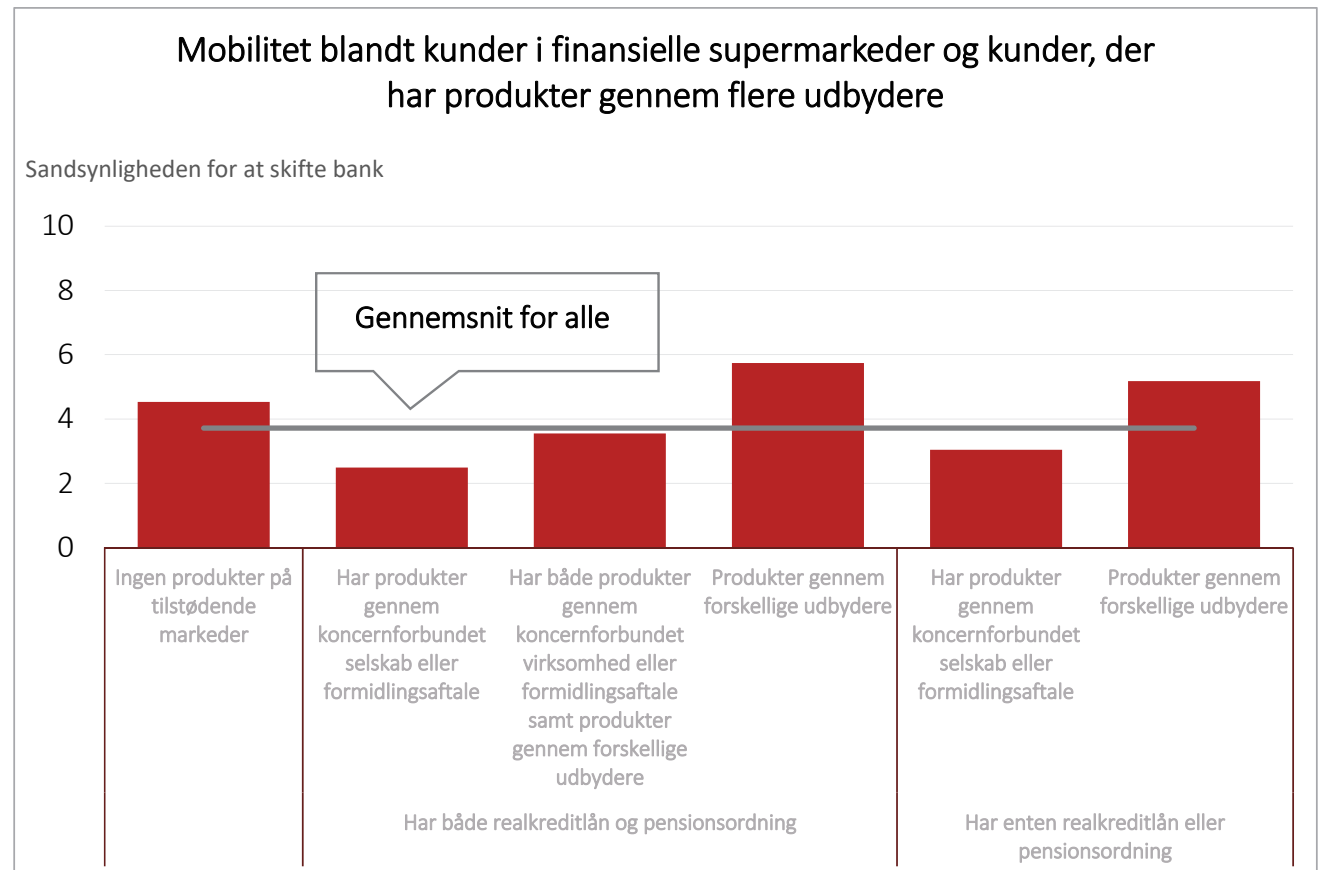
Kundemobiliteten stiger med horisonten. Afsnit 5.5

- Knap 20 pct. skifter bank i løbet af 5 år – omkring 40 pct. i løbet af 14 år
- Nogle skifter bank skifter oftere end gennemsnittet, mens andre skifter sjældnere
 - Den faktiske mobilitet er derfor lavere end den, man ville forvente, hvis 5 pct. af kunderne tilfældigt skiftede bank hvert år, jf. blå søjler

Mobilitet lavere for kunder i finansielle supermarkeder. Kapitel 7

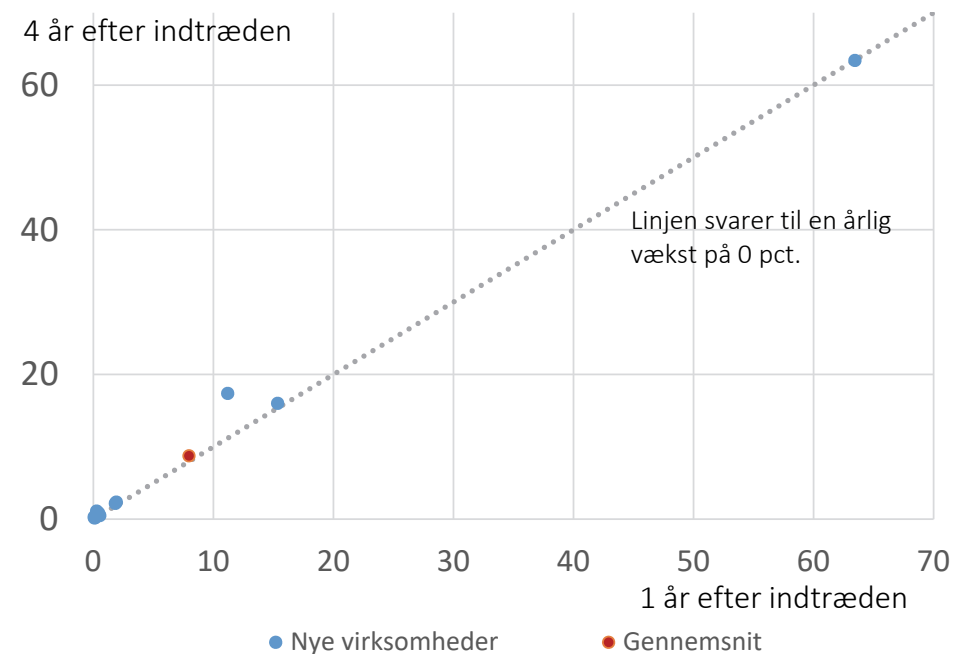
- Sandsynligheden for at skifte primær bank er
 - *Lavere* for kunder, der har købt finansielle produkter gennem deres primære bank
 - *Større* for kunder, der har købt finansielle produkter gennem flere udbydere (eller slet ikke)

Lav dynamik på bankmarkedet. Kapitel 4

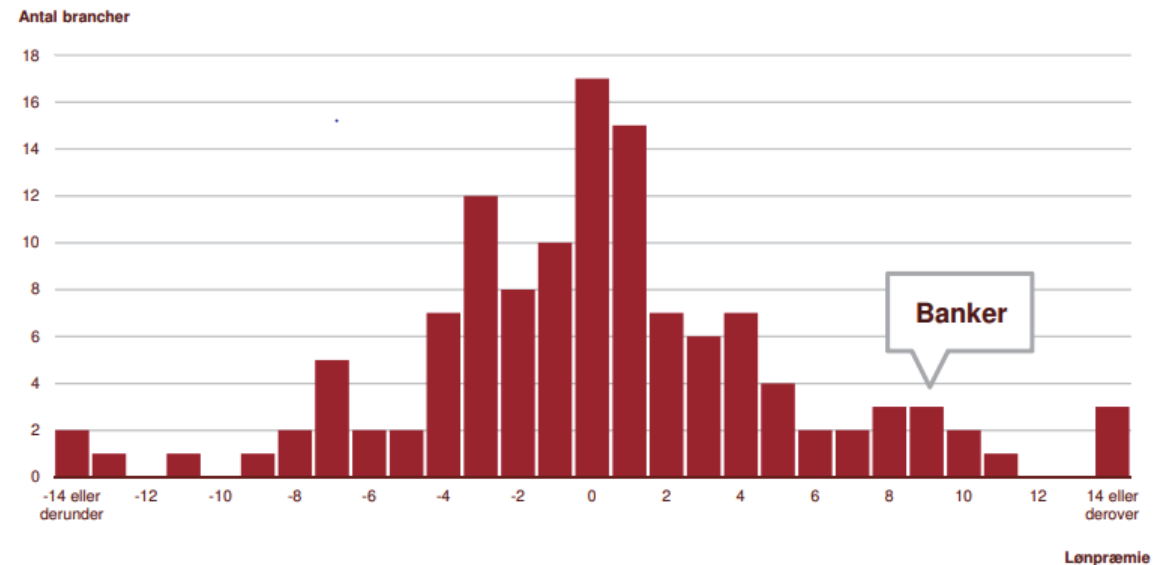
- Få nye banker og de forbliver små
- Adgang- og ekspansionsbarrierer
 - Skalafordele
 - Regulering
 - Lav kundemobilitet
 - Asymmetrisk information
 - Bundling og helkundeforhold

Bankers aktiver 1 og 4 år efter indtræden

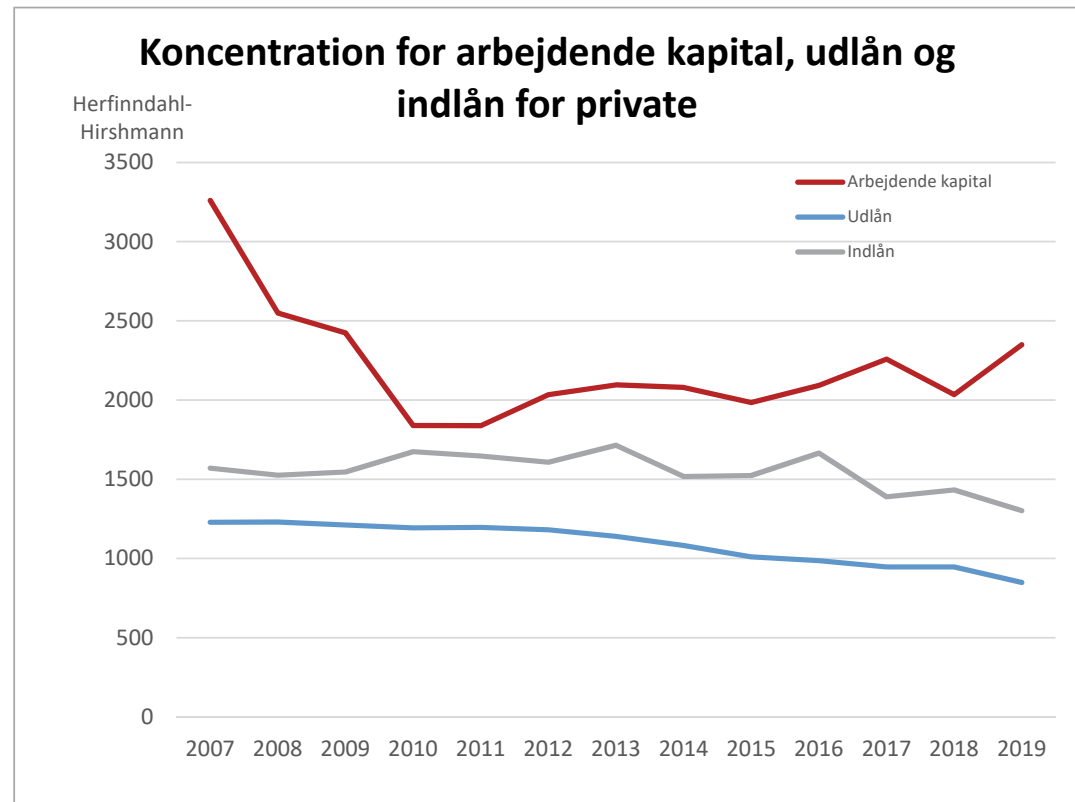
Lønpræmien er høj i bankerne. Kapitel 3

- Ansatte i banker får højere løn, når der korrigeres for observerbare karakteristika
- Lønpræmien omkring 9 pct. – blandt de 10 højeste (ud af 128 brancher)
- Analyserne bekræfter positiv lønpræmie fundet i tidligere analyser fra Nationalbanken, Finans Danmark og Kraka Advisory

Koncentreret marked. Kapitel 3

- Koncentration er ”meget høj” målt ved arbejdende kapital
 - Men blot ”moderat koncentreret” målt på ind- og udlån til private
 - Noget højere koncentration, når realkreditlån indregnes; for samlet bank- og realkreditudlån er HHI næsten 1800

Internationale sammenligninger af konkurrencen. Kapitel 3

- Relativt svag konkurrence i Danmark
 - Generelt rangeres DK lavt i mål for konkurrencesituation
 - En undtagelse er én af tre indikatorer (Boone) i Verdensbanken (2019)

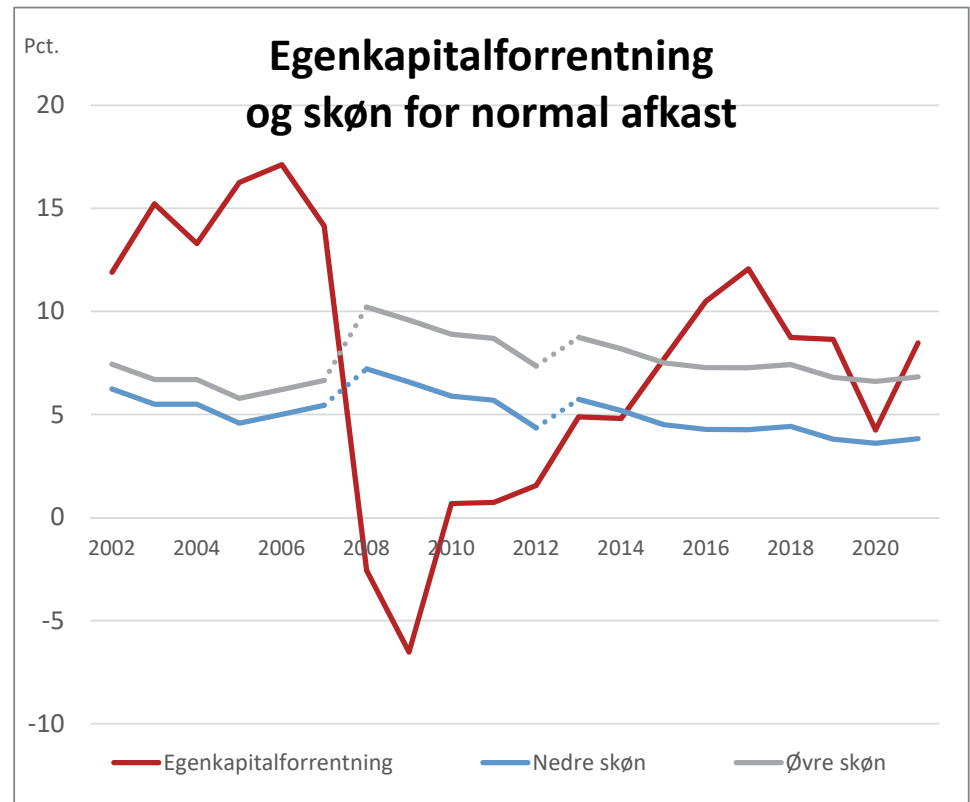
Studie	Mål	Placering for DK	Antal lande	Periode
Bikker og Haaf (2002)	H-statistik	21	21	1990-1998
Claessens og Laeven (2004)		46	46	1994-2001
Carbo et al. (2009)		10	14	1995-2001
Casu og Girardone (2006)		14	15	1997-2003
Cihák et al. (2010)		34	38	1980-2003
Cihák og Schaeck (2013)		10	10	1995-2005
Verdensbanken (2019)		8	10	2014
Carbo et al. (2009)		Lernerindeks	14	14
Fernandez de Guevara og Maudos (2007)	12		15	1993-2002
Bect et al. (2013)	73		79	1994-2009
Verdensbanken (2019)	8		10	2014
Cihák og Schaeck (2013)	Boone-indikator	7 (delt)	10	1995-2005
Verdensbanken (2019)		1	10	2014

Egenkapitalforrentning. Kapitel 3

- Siden 2015 har bankernes egenkapitalforrentning været et par procentpoint over skønnet for et normalafkast
- Men perioden 2008-14 var den under skønnet for et normalafkast

Normalafkast er beregnet på basis af en CAPM og afhænger af risikofrit afkast, R_f , estimat af den systematiske risiko ved aktivet, β , og forventet markedsafkast, $E(R_m)$:

$$\text{Normal afkast} = R_f + \beta * (E(R_m) - R_f)$$

Egenkapitalforrentning i forhold til udlandet. Kapitel 3

- Danske banker har haft højere egenkapitalforrentning end gennemsnittet for EU
- Hvis der kun sammenlignes DE, SE, FI, UK og NL:
 - Lavere forrentning i Danmark under og i årene efter finanskrisen
 - Højere forrentning i Danmark fra 2016-2019

